

MOTION: Öka utrymmet för bygglov i äldre detaljplaner

Årsmötet föreslås besluta

1. att Moderaterna ska verka för att Plan- och bygglagen ändras så att en detaljplan är i alla avseenden bindande endast under dess giltighetstid,
2. att Moderaterna ska verka för att i Plan- och bygglagen utöka förutsättningarna för bygglovsnämnd att bevilja dispens från detaljplan för att bevilja bygglov under förutsättning att planens genomförandetid löpt ut och bygglovet inte står i konflikt med planens syfte,
3. att för kännedom sända motionen till Moderaternas civilkommitté, samt
4. att sända motionen till förbundsstämman med hemställan om vidare befordran till partistämman.

Bakgrund

I Skövde, liksom i Sverige i övrigt, finns det gott om detaljplaner som har många decennier på nacken. Flera av dessa planer har sedan länge mist sin aktualitet och i flera fall utgör de nu hinder för byggnation och utveckling på de fastigheter som de omfattar.

Dessa planer upprättades i en annan tid och i flera fall utifrån en annan lagstiftning. Tidigare medgav lagen att kommunen vid bygglovsprövning beviljade dispens för att möjliggöra byggnation som avvek från detaljplanen. Det fanns då en flexibilitet i systemet.

Med den gällande Plan- och bygglagen (2010:900) medges inte längre några dispenser, utan blott s k mindre avvikelser. I huvudsak ska planen följas strikt och bokstavigt. Framförallt är det planavvikande byggnation som beviljats före införandet av den s k Äldre plan- och bygglagen (1987:10) som försvårar för vår tids fastighetsägare. Sådan byggnation kan medföra att en fastighet numera bedöms sakna planenligt utgångsläge och därför ej vidare kan bebyggas med mindre än att detaljplanen ändras.

Att ändra och förnya en detaljplan är en tids- och resurskrävande process. Kostnaden för en planändring för att möjliggöra en mindre, kompletterande byggnation står sällan i proportion till värdet av den avsedda byggnaden. Mindre ändringar i befintliga detaljplaner har heller sällan någon högre prioritet i kommunerna. I alla fall inte i de kommuner som befinner sig i tillväxt, utveckling och expansion. Där prioriteras oftast och nödvändigtvis planering av nya bostads- och verksamhetsområden. Behovet av prioritering accentueras av den generella bristen på handläggare med erforderlig utbildning och kompetens.

Därmed kommer många efterlängtade byggnationer aldrig längre än till ritbordet. Detta innebär först och främst att många människor får se sina boendedrömmar tillintetgjorda. Men det innebär också att beställningar av byggarbeten uteblir. Särskilt

i lågkonjunkturer skulle dessa annars kunna bidra till att hålla efterfrågan uppe och generera välbehövliga jobb.

Förenkla helt enkelt

Det är snarare Plan- och bygglagen som behöver ändras än de många tusen gamla och inaktuella detaljplanerna som lägger administrativa hinder i vägen för att förverkliga människors drömmar, ambitioner och byggplaner.

En detaljplan formas utifrån samtidens bedömning av den nära framtidens behov och krav. Men en plan är ofrånkomligen en produkt av sin tid, som åtminstone i sina detaljer inte sällan blir förbispningen av en svårförutsedd verklighet. Därmed behöver en plan medge flexibilitet och ett visst mått av handlingsutrymme för att möta nya behov och förväntningar. Det innebär att planen ska kunna betraktas som just ett dokument av sin tid och därför behöver åsättas ett bäst-före-datum. Rimligen ska inte en detaljplan vara till alla delar och i alla detaljer bindande efter att dess genomförandetid har löpt ut.

Fastighetsägares och övriga intressenters behov av och rätt till förutsebarhet och kännedom om markområdets planerade användning måste självfallet beaktas vid en lagändring. Rimligen tillgodoses dessa genom att planavvikelser ej ska tillåtas, om dessa innebär att detaljplanens syfte frångås eller motverkas. Om användningen av ett område ska ändras på ett sätt som är oförenligt med den rådande planens syfte, ska en ny planprocess genomföras.

Efter att genomförandetiden för en detaljplan har gått ut bör lagen emellertid medge att byggnadsnämnden kan bevilja även större avvikelser från detaljplanen så länge dessa kan anses vara förenliga med planens syfte.

Skövde 29 december 2019

Anders G Johansson

Gunilla Knutsson Lövfenberg

Moderaterna i Skövde

Styrelsens yttrande

Styrelsen delar motionärernas ambition att utöka förutsättningarna för Bygglagsnämnden att lämna dispens i fall där en gammal detaljplan inte längre är relevant i relation till tidens behov och förväntningar.

Styrelsen föreslår årsmötet att i sin helhet bifalla motionen.